

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Institution: NaturErhvervstyrelsen

Kontor/initialer: GUDP/PBMADS/UFFRAS

Sagsnr./dok.nr.: 14-80604-000052

Dato: 17. november 2014

Notat

Høringsvar og bemærkninger – udkast til bekendtgørelse om Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram

Udkast til bekendtgørelse om Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram har været i offentlig høring fra den 25. september 2014 til den 23. oktober 2014.

1. Baggrund

Den væsentligste årsag til, at NaturErhvervstyrelsen har taget skridt til at udstede en ny bekendtgørelse, og dermed foretage indholdsmæssige rettelser til visse bestemmelser i den gældende GUDP-bekendtgørelse er, at der fra 1. juli 2014 er kommet nye statsstøtteregler i EU (gruppefritagelsesforordningen). Dette betyder, at mindre dele af den nuværende GUDP-bekendtgørelse er forældet og står i modsætning til de nye statsstøtteregler.

Bekendtgørelsen har været sendt i høring hos følgende:

Organisationer og foreninger m.v.:

AE - Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening (Danish Seafood Association), Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Pelagiske Producentorganisation, Dansk Akvakultur, Dansk Gartneri, Dansk Erhverv, Dansk Åleproducentforening, Danske Fiskeres Producent Organisation, Danske Fiskeres Forarbejdningsindustri A/S, Danske Regioner, Dansk Revisorforening (tidligere Foreningen af Registrerede Revisorer), DHI, DI - Dansk Industri, DI Fødevarer, Fagligt Fælles Forbund (3F), Kommunernes Landsforening (KL), Konsumfiskeindustriens Arbejdsgiverforening, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen for Danmarks Fiskemel-og Fiskeolieindustri, Foreningen af Statsautoriserede revisorer, Håndværksrådet, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug, Landsorganisationen af Danmarks Detailfiskehandlere, Landsorganisationen i Danmark (LO), Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet (NNF), Fødevarerforbundet NNF, Sammenlutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger – SALA (ophørt pr. 31.03.2013), De Samvirkende Købmænd, Skagen Fiskernes Producent Organisation, Økologisk Landsforening.

Offentlige institutioner m.v.:

Agrotech, Bioneer A/S, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Force Technology, Københavns Universitet, Rigsrevisionen, Roskilde Universitet, Syddansk Universitet, Teknologisk Institut, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet.

Råd og udvalg m.v.:
Forbrugerrådet.

Andre myndigheder:

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, Miljøministeriet, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, Erhvervs- og Vækstministeriet.

2. Generelle bemærkninger

Følgende har afgivet bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer, Rigsrevisionen, Erhvervs- og Vækstministeriet, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet og Miljøministeriet.

Følgende har indsendt hørings svar uden bemærkninger:

Uddannelses- og Forskningsministeriet, Syddansk Universitet, 3F, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Aalborg Universitet.

3. Bemærkninger til enkelte emner og bestemmelser

Statsstøttesekretariatet i Erhvervs- og Vækstministeriet bemærkede bl.a.:

”Det bemærkes, at der fastsættes bagatelgrænser for et eventuelt tilbagebetalingskrav i bekendtgørelsens kapitel 11, navnlig artikel 44.

I den forbindelse må det bemærkes, at såfremt, det skulle komme så vidt, at Kommissionen ex officio eller på baggrund af klage skulle finde, at bekendtgørelsen stred mod statsstøttereglerne, ville der ikke blive respekteret en nationalt fastsat tilbagebetalingstærskel. Et tilbagebetalingskrav ville således omfatte hele støttebeløbet.”

Giver ikke anledning til ændringer. Hertil skal NaturErhvervstyrelsen bemærke, at Erhvervs- og Vækstministeriet efterfølgende har oplyst, at det har tolket bestemmelsen bredt som en tilbagebetalingsbestemmelse vedr. ulovlig udbetalt statsstøtte. NaturErhvervstyrelsen er enig i, at der ikke kan sættes minimumsgrænser for tilbagebetalingen ved ulovligt udbetalt statsstøtte, der skal tilbagebetales fuldt ud.

Bestemmelsen omhandler imidlertid lovlig udbetalt støtte, hvor der sker en efterfølgende kommercialisering, og der ser NaturErhvervstyrelsen ikke hjemmel i statsstøttereglerne, der fordrer tilbagebetaling. NaturErhvervstyrelsen forstår, at Erhvervs- og Vækstministeriet er enig heri. Reglerne i bekendtgørelsens kapitel 11 om tilbagebetaling, er således fastsat ud fra nationale hensyn og er i øvrigt en videreførelse af reglerne i bekendtgørelse nr. 922 af 15/07/2010 om Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram.

NaturErhvervstyrelsen har dog efter høringsfristens udløb besluttet at præcisere i bekendtgørelsen, at en støttemodtager, der ikke har efterkommet et krav om tilbagebetaling af tilskud, som EU-

Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked, er udelukket fra at søge tilskud under GUDP.

Erhvervs- og Vækstministeriet har i et andet høringssvar bemærket, at bekendtgørelsen medfører administrative lettelser for GUDP-ordningens kunder. NaturErhvervstyrelsen tager dette svar til efterretning.

Rigsrevisionen har bemærket:

”I det omfang at der ydes tilskud til aktiviteter, som er omfattet af gruppefritagelsesforordningen (Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014), er der jf. Artikel 12 krav om, at de registrerede oplysninger skal opbevares i 10 år fra det tidspunkt, hvor ad hoc-støtten blev tildelt, eller hvor den seneste støtte blev tildelt i henhold til ordningen. Denne opbevaringspligt er længere end den 5 års periode som er angivet i bekendtgørelsens § 20 stk. 2.”

Giver anledning til ændringer. NaturErhvervstyrelsen er opmærksom på opbevaringsforpligtelsen og styrelsens journaliseringssystem gemmer som udgangspunkt sagsakter over en tiårig periode. Den femårige periode i bekendtgørelsens § 20, stk. 2, gælder støttemodtagerne og ikke GUDP. I betragtning af, at støttemodtagerne ofte ligger inde med flere dokumenter og mere detaljerede oplysninger (herunder bilag etc.) vælger GUDP at imødekomme Rigsrevisionens anbefaling og udvide støttemodtagerenes opbevaringspligt til 10 år.

Rigsrevisionen bemærker desuden:

”Vi skal endvidere henlede opmærksomheden på gruppefritagelsesforordningens Artikel 6, hvoraf det fremgår at forordningen kun finder anvendelse på støtte med tilskyndelsesvirkning. Særligt for store virksomheder skal det dokumenteres at der er en tilskyndelsesvirkning, inden projektet eller aktivitetens påbegyndelse. Jf. forordningen skal medlemsstaten (i dette tilfælde NaturErhvervstyrelsen) føre kontrol med dette inden støtten ydes. Vi vedlægger kopi af brev som Europa Kommissionen tidligere har udsendt til EU medlemslandene. Brevet er udsendt før den seneste revision af gruppefritagelsesforordningen, men vi anser at principperne fortsat er gældende.”

Giver ikke anledning til ændringer. Det følger bl.a. af gruppefritagelsesforordningens artikel 6, at støttemodtageren skal godtgøre, at der sker en væsentlig udvidelse af projektets omfang på grund af støtten - eller en væsentlig forhøjelse af det samlede beløb, som støttemodtageren bruger til projektet, på grund af støtten – eller en betydeligt hurtigere gennemførelse af projektet.

NaturErhvervstyrelsen bemærker, at GUDP-ordningens krav til ansøgningsmaterialerne er meget omfangsrige, herunder ansøgningernes detaljeringsgrad og nærmere beskrivelser af projekter, budgetskemaer, deltagerskemaer m.v. I GUDP ansøgninger af tilstrækkelig kvalitet til at opnå tilsagn om støtte redegøres typisk for, hvordan GUDP støtten vil være en forudsætning for, eller give tilskyndelse til, at ansøger kan gennemføre projektet. Det er på den baggrund NaturErhvervstyrelsens vurdering, at ansøgninger, der opnår støtte under GUDP har imødekommet gruppefritagelsesforordningens regler vedr. tilskyndelsesvirkning.

Landbrug & Fødevarer har bemærket følgende:

”§1. Bør udvides til også at omfatte bæredygtig ressourceeffektivitet, som er et af de to områder, hvor GUDP-bestyrelsen ønsker at blive mere fokuseret i den kommende strategi.”

Giver ikke anledning til ændringer. NaturErhvervstyrelsen bemærker, at bekendtgørelsens formål er at udfylde lovens rammer, dog på en sådan måde, at den favner bredt. GUDP-bestyrelsen har valgt at fokusere på netop bæredygtig ressourceeffektivitet i den kommende GUDP strategi, hvilket bekendtgørelsen både i sin nuværende og kommende form giver mulighed for.

”§1. stk. 2, pkt. 3. Bør inkludere nationale programmer, som fx Innovationsfonden, på lige fod med internationale programmer.”

Giver ikke anledning til ændringer. Der henvises til, at der i § 1, stk. 2, pkt. 2 allerede findes mulighed for aktivt samarbejde med offentlige aktører.

”§3. Der står, at resultatet af de gennemførte udviklingsaktiviteter forventes at kunne anvendes, herunder kommercialiseres på kort sigt. Bør ændres til kort og mellemlang sigt, da mange udviklingsaktiviteter først vil være mulige at kommercialisere på mellemlang sigt. Resultater fra disse aktiviteter kan også være del-resultater, som ikke umiddelbart kan kommercialiseres direkte.”

Giver ikke anledning til ændringer. NaturErhvervstyrelsen vurderer, at en tilføjelse af ”mellemlang sigt”, vil utydeliggøre målet om at gennemførte udviklingsaktiviteter munder ud i en forholdsvis hurtig anvendelighed og kommercialisering.

”§3. stk. 7. L&F vil gerne opfordre til, at ordet ”gennemførlighedsanalyse” konsekvent ændres til ordet ”forprojekt” for at lette forståelsen og læsevenligheden. Derudover efterlyses en mere klar definition på en gennemførlighedsanalyse / forprojekt. Herunder også formelle krav, fx forventer L&F ikke, at der skal foreligge businesscase for denne projekttype.”

Giver ikke anledning til ændringer. NaturErhvervstyrelsen anvender samme ord begreb som i gruppefritagelsesforordningen for at afspejle den direkte sammenhæng til denne. Såfremt GUDP bestyrelsen vælger at bruge muligheden for at give tilskud til gennemførlighedsprojekter, vil de nærmere formelle krav og definitioner m.m. fremgå af indkaldelsen for den pågældende ansøgningsrunde.

”§11. stk. 3. L&F opfordrer til at inddrage brugerne, når NaturErhverv fastsætter retningslinjer for udarbejdelse af statusrapport og slutrapport, for at sikre en smidig og effektiv proces.”

Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen, men NaturErhvervstyrelsen tager dette ønske til efterretning og vil fremadrettet tænke det ind i processen ved udarbejdelse af retningslinjer.

”§12. Stk. 3. L&F ønsker en mere klar beskrivelse af muligheder og konsekvenser ved at opstarte et projekt på baggrund af kvitteringsskrivelse. Det ønskes beskrevet, om tilskudsberettigede aktiviteter dækkes bagudrettet, såfremt projektet er startet op på baggrund af kvitteringsskrivelse fra styrelsen.”

Giver ikke anledning til ændringer. NaturErhvervstyrelsen bemærker, at der som udgangspunkt kun ydes tilskud til udgifter (projektaktiviteter) indenfor projektperioden, jf. bekendtgørelsens § 17 stk. 1. NaturErhvervstyrelsen kan dog fravige denne bestemmelse, og kan give ansøger tilladelse til for egen regning og risiko at iværksætte projektaktiviteterne, såfremt ansøger har anmodet herom ved indsendelse af ansøgningen. Såfremt den pågældende ansøger opnår tilskud til projektaktiviteterne, dækkes de tilskudsberettigede udgifter bagudrettet. Det skal dog understreges, at der skal foreligge særlige grunde, hvis NaturErhvervstyrelsen skal fravige § 17 stk. 1.

”§26. stk. 4. L&F kan forstå, at fremadrettet vil tilskud til klynger og netværk udbetales til den juridiske leder af projektet. L&F forstår også, at dette tiltag sker for at nedbringe administrationsomkostningerne i sekretariatet. Der ønskes svar på, om de administrative omkostninger for den juridiske leder af projektet dækkes 100 pct., nu hvor opgaven overgår fra sekretariatet til projektejer?”

NaturErhvervstyrelsen bemærker, at de administrative omkostninger som den juridiske leder af et klynge/netværksprojekt har i forbindelse med projektledelsen, er tilskudsberettiget og dækkes med den gældende tilskudsprocent, der ikke ændres. Afhængigt af antallet af deltagere i det pågældende projekt, kan ansøgeren budgettere med et realistisk estimat af antal timer til administration af projektet.

”§33. stk. 5. pkt. 3. Bør suppleres med forskningsaktiviteter på lige fod med demonstrations- og udviklingsprojekter.

§33. stk. 5. pkt. 4. Bør suppleres med demonstrationsaktiviteter på lige fod med forsøgs- og udviklingsfaser.”

Giver ikke anledning til ændringer. Bestemmelserne omhandler ikke-tilskudsberettigede omkostninger og undtagelser til ikke-tilskudsberettigede aktiviteter. NaturErhvervstyrelsen forventer dog, at forskningsinstitutioner er i besiddelse af de nødvendige anlæg til at gennemføre forskningsaktiviteter m.v. i forbindelse med GUDP-projekter, og finder endvidere ikke en udvidelse af undtagelsen i pkt. 4 til at gælde afskrivninger på demonstrationsaktiviteter forenelig med definitionen af demonstration.

”§41. stk. 4. L&F støtter op om kravet om, at ændringsansøgninger skal være indsendt senest 2 mdr. før projektperiodens udløb. L&F ser det ønskeligt, at stk. 4. tilsvarende suppleres med frist for NaturErhvervstyrelsens godkendelse af ændringsansøgninger.”

Giver ikke anledning til ændringer. NaturErhvervstyrelsen behandler en ændringsanmodning hurtigst muligt, og ser det derfor ikke nødvendigt at indføre sådanne frister i bekendtgørelsen.

”L&F ønsker at henlede opmærksomheden på en potentiel udfordring. Evalueringen af forskningsdelen af GUDP-projekter udføres eksternt i forskningsrådssystemet efter de kriterier, der gælder for god forskning. Til trods for, at det er L&Fs klare opfattelse, at kvaliteten af den forskningsmæssige evaluering er højest her, ser vi alligevel, at der er en udfordring ved modellen. Bliver der i passende omfang taget højde for at se på projektet som helhed, når man alene evaluerer forskningsdelen?”

NaturErhvervstyrelsen gør opmærksom på, at det er forskningsrådssystemet (pt. Innovationsfonden), som skal vurdere det forskningsfaglige niveau i et projekt som indeholder forskning. Det er dog NaturErhvervstyrelsen, som vurderer projektet som helhed. Det er NaturErhvervstyrelsens vurdering, at der ved denne model bliver taget højde for projektet som helhed.

”L&F ser med tilfredshed på simplificeringen, hvormed regler vedrørende de minimis-støtte bortfalder. De minimis-reglerne var besværlige at håndtere og en unødvendig barriere.”

”Muligheden for at søge om tilskud til etablering af netværk og klynger er et vigtigt instrument, og bør fortsat indgå som del af tilskudsberettigede aktiviteter i GUDP. Netop manglende governance, koordinering og formalisering kan være en væsentlig barriere for etablering af netværk og partnerskaber indenfor og på tværs af sektorer og brancher. GUDP bør både understøtte udvikling af konkrete projektsamarbejder (projekt-instrumentet) mellem ”vel-kendte” partnere – og bidrage til nye samarbejdskonstellationer opstår (netværk-instrumentet) – til fordel for innovationskraften og -effekten i fødevarerhvervet.”

Giver ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen, men NaturErhvervstyrelsen tager bemærkningerne til efterretning og er enig med L&F i behovet for fokus på stærke klynger og netværk i GUDP.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har bemærket følgende:

”Energiområdet kunne godt fremhæves lidt mere. Der har tidligere været drøftelser om snitflader programmerne imellem på det område og det virker til at fx energiafgrøder falder ned mellem to stole. Dette kan betyde at energiafgrøder ikke får samme prioritet. Med den grønne ordning der blev etableret tilbage i 2009 giver det mening, at der er et program der kan følge op på anvendelsen af de energiafgrøder der blev givet støtte til etableringen af. I kapitel 4 §21 bliver skovbrug fravalgt - energipil o.lign. hører vel under skovbrug, så betyder dette at GUDP ikke støtter projekter der kan bidrage til energiløsninger?”

”Energi” kunne skrives ind i §1 som et punkt 2 (efter klima-, miljø- og naturbeskyttelse og før dyrevelfærd). Ligeledes kunne det fremgå af §1 stk. 2 punkt 3. Her kunne samspillet mellem GUDP og energiprogrammerne også styrkes.”

Giver ikke anledning til ændringer. Det fremgår af GUDP-loven samt tilhørende lovbemærkninger, at det primære jordbrug omfatter landbruget med primærproduktion af planter til fødevarerhvervet, og dermed ikke fokuserer på skovbruget. Alternativ anvendelse af denne planteproduktion til evt. energiløsninger er en mulighed i GUDP, såfremt projektet opfylder flere af kriterierne bæredygtig-

hed, effektivitet og værdiløft. ”Energi” er ikke indskrevet i GUDP-loven § 1, som den tilsvarende bestemmelse i bekendtgørelsen direkte henviser til. Derfor vurderes det ikke at være hensigtsmæssigt at ændre denne bestemmelse i bekendtgørelsen.

Miljøstyrelsen har bemærket følgende:

”Støtte til test og demonstration af Miljøteknologier gennem bl.a. GUDP har været afgørende for, at en række teknologier har kunnet gennemføre testforløb, til at dokumentere miljøeffekten i overensstemmelse med Miljøstyrelsens regler, for at blive optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste over miljøeffektive landbrugsteknologier til reduktion af ammoniak- og lugtemissionen. Tilstrækkelig dokumentation af miljøeffekt er særdeles afgørende for at kunne beregne emissionen ved udarbejdelse af miljøgodkendelser af husdyrbrug og sikrer tillige, at landmændene som investerer i miljøteknologi har sikkerhed for, at teknologierne er driftssikre og lever op til den lovede effekt. I den forbindelse er det vigtigt, at Miljøstyrelsens optagelseskrav til Teknologilisten og tildelingskriterierne i GUDP koordineres i tilstrækkelig grad, således at teknologiproducenter der ansøger om støtte gennem GUDP med henblik på optagelse på Miljøstyrelsens Teknologiliste, modtager den rette vejledning i henhold til Miljøstyrelsens regler.”

Giver ikke anledning til ændringer. Det er NaturErhvervstyrelsens vurdering, at GUDP kan rumme projekter, som har til formål at udvikle og dokumentere effekten af konkrete produkter, og som endvidere ønskes optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste, såfremt at projekterne i øvrigt opfylder GUDP-ordningens kriterier. NaturErhvervstyrelsen må henvise til Miljøstyrelsen for så vidt angår vejledning om regler under styrelsens ressort.